

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

GIÁO TRÌNH

HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

Đậu Hoàng Hưng - Nguyễn Thị Thu Thủy (Đồng chủ biên)

Nguyễn Thị Thanh Loan - Vũ Thị Thanh Bình

Nguyễn Thị Hải Ly - Vương Thị Tuyên - Nguyễn Việt Hà

GIÁO TRÌNH

HỆ THỐNG THÔNG TIN

KẾ TOÁN

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ - 2020

LỜI NÓI ĐẦU

Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của nền kinh tế, các doanh nghiệp phải đối mặt với những áp lực cạnh tranh rất lớn. Để đứng vững được trên thị trường, doanh nghiệp luôn cần phải nắm bắt chính xác và kịp thời xu hướng, dòng chảy của xã hội để tránh bị thụt lùi, lạc hậu. Hệ thống thông tin nói chung và hệ thống thông tin kế toán nói riêng chính là một công cụ đắc lực, là cánh tay phải giúp các doanh nghiệp phát triển, tạo ra giá trị thương hiệu và vị thế cạnh tranh tối ưu trên thị trường không chỉ ở Việt Nam mà còn ở các thị trường quốc tế.

Hiểu biết và có kỹ năng tốt trong việc ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác kế toán sẽ giúp cho kế toán nắm bắt được các cơ hội và vượt qua các thách thức. Vì vậy, kế toán ngày càng giữ vai trò quan trọng hơn trong công tác quản lý doanh nghiệp và giúp hệ thống thông tin kế toán tạo ra giá trị gia tăng cho doanh nghiệp. Trong điều kiện đó, kế toán không chỉ là thực hiện công việc ghi chép, lập báo cáo mà còn tham gia vào các đội dự án để phân tích, thiết kế, đánh giá một hệ thống thông tin kế toán.

Để góp phần cung cấp kiến thức một cách toàn diện cho sinh viên chuyên ngành kế toán, kiểm toán cũng như đáp ứng nhu cầu tài liệu cho đào tạo, nghiên cứu, học tập, đặc biệt về các vấn đề xử lý thông tin kế toán, tổ chức đánh giá về hệ thống thông tin kế toán, tập thể tác giả đã biên soạn cuốn Giáo trình **“Hệ thống thông tin kế toán”**. Giáo trình được biên soạn với nội dung chính như sau:

Chương 1: Tổng quan về hệ thống thông tin kế toán và các công cụ mô tả hệ thống.

Chương 2: Tổ chức cơ sở dữ liệu và kiểm soát nội bộ hệ thống thông tin kế toán.

Chương 3: Chu trình doanh thu.

Chương 4: Chu trình chi tiêu.

Chương 5: Chu trình sản xuất.

Chương 6: Báo cáo kế toán và các mô hình hệ thống thông tin kế toán.

Các thành viên tham gia biên soạn gồm:

1. TS. Nguyễn Thị Thanh Loan (đồng biên soạn chương 1).
2. TS. Nguyễn Thị Thu Thủy (đồng biên soạn chương 2 và biên soạn chương 6).
3. TS. Đậu Hoàng Hưng (biên soạn chương 3).
4. Ths. Vương Thị Tuyên (đồng biên soạn chương 1 và chương 4).
5. Ths. Nguyễn Thị Hải Ly (đồng biên soạn chương 2 và chương 5).
6. TS. Vũ Thị Thanh Bình (đồng biên soạn chương 5).
7. Ths. Nguyễn Viết Hà (đồng biên soạn chương 4).

Để đảm bảo mục tiêu đào tạo, tài liệu nghiên cứu và học tập của sinh viên cùng với cuốn giáo trình Hệ thống thông tin kế toán là cuốn Ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm và bài tập được Khoa Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội biên soạn và lưu hành nội bộ. Ngoài nội dung lý thuyết, bài tập được cung cấp trong tài liệu nghiên cứu học tập, sinh viên còn được thực hành trên phòng máy dựa trên bộ dữ liệu được xây dựng nhằm thiết lập một hệ thống thông tin kế toán bao gồm: mã hóa các đối tượng kế toán, thiết kế hệ thống sổ kế toán, báo cáo kế toán trên cơ sở nguồn dữ liệu thực tế doanh nghiệp. Từ đó phát huy tính chủ động học tập và nghiên cứu của sinh viên, hỗ trợ hình thành các kỹ năng cần thiết cho công việc, phù hợp với yêu cầu của doanh nghiệp ngoài những kiến thức cơ bản trong cuốn giáo trình này.

Tập thể tác giả mong rằng cuốn giáo trình sẽ là tài liệu hữu ích trong học tập, giảng dạy, đào tạo và nghiên cứu khoa học. Trong quá trình biên soạn không tránh khỏi những thiếu sót, tập thể tác giả rất mong nhận được ý kiến đóng góp chân thành của bạn đọc.

Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về Khoa Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội.

TẬP THỂ TÁC GIẢ

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
Lời nói đầu	3
Chương 1: TỔNG QUAN VỀ HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN VÀ CÁC CÔNG CỤ MÔ TẢ HỆ THỐNG	11
1.1. Khái quát chung về hệ thống thông tin kế toán	11
1.1.1. Hệ thống	11
1.1.2. Hệ thống thông tin	15
1.1.3. Hệ thống thông tin quản lý	20
1.1.4. Hệ thống thông tin kế toán	25
1.2. Các công cụ mô tả hệ thống thông tin kế toán	36
1.2.1. Lập tài liệu hệ thống	36
1.2.2. Sơ đồ luân chuyển dữ liệu (Data flow diagram - DFD)	38
1.2.3. Lưu đồ (Flowcharts)	45
Tóm tắt Chương 1	57
Câu hỏi ôn tập Chương 1	58
Bài tập Chương 1	58
Chương 2: TỔ CHỨC CƠ SỞ DỮ LIỆU VÀ KIỂM SOÁT NỘI BỘ HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN	61
2.1. Cơ sở dữ liệu, hệ cơ sở dữ liệu và tổ chức cơ sở dữ liệu trong hệ thống thông tin kế toán	61
2.1.1. Một số vấn đề chung về cơ sở dữ liệu và hệ cơ sở dữ liệu	61
2.1.2. Tổ chức cơ sở dữ liệu trong hệ thống thông tin kế toán	72
2.1.3. Cơ sở dữ liệu hệ thống thông tin kế toán trong điều kiện ứng dụng công nghệ 4.0	81
2.2. Kiểm soát nội bộ hệ thống thông tin kế toán	85
2.2.1. Sự cần thiết và lợi ích của kiểm soát nội bộ hệ thống thông tin kế toán	85

2.2.2. Khái niệm, các dạng kiểm soát nội bộ	88
2.2.3. Các thành phần của hệ thống kiểm soát nội bộ hệ thống thông tin kế toán	90
2.2.4. Kiểm soát nội bộ hệ thống thông tin kế toán	95
2.2.5. Đảm bảo sự an toàn và trung thực của dữ liệu trong điều kiện ứng dụng công nghệ thông tin	108
Tóm tắt Chương 2	111
Câu hỏi ôn tập Chương 2	112
Bài tập Chương 2	113
 Chương 3: CHU TRÌNH DOANH THU	115
3.1. Khái quát về chu trình doanh thu	115
3.2. Hoạt động và dòng thông tin trong chu trình doanh thu	118
3.2.1. Các hoạt động trong chu trình doanh thu	118
3.2.2. Tổ chức thông tin và dòng dữ liệu luân chuyển chứng từ	130
3.3. Kiểm soát chu trình doanh thu	144
3.3.1. Mục tiêu của kiểm soát chu trình doanh thu	144
3.3.2. Kiểm soát hoạt động	145
3.3.3. Kiểm soát hệ thống thông tin	147
Tóm tắt Chương 3	150
Câu hỏi ôn tập Chương 3	150
Bài tập Chương 3	151
 Chương 4: CHU TRÌNH CHI TIÊU	153
4.1. Khái quát về chu trình chi tiêu	153
4.2. Hoạt động và dòng thông tin trong chu trình	156
4.2.1. Chu trình mua hàng và chi tiền	156
4.2.2. Chu trình tiền lương	182
4.2.3. Chu trình tài sản cố định	195

Tóm tắt Chương 4	209
Câu hỏi ôn tập Chương 4	209
Bài tập Chương 4	209
 Chương 5: CHU TRÌNH SẢN XUẤT	 213
5.1. Khái quát về chu trình sản xuất	213
5.2. Các hoạt động và dòng thông tin trong chu trình sản xuất	216
5.2.1. Các hoạt động trong chu trình sản xuất	216
5.2.2. Tổ chức dòng dữ liệu và thông tin trong chu trình sản xuất	223
5.3. Kiểm soát chu trình sản xuất	230
5.3.1. Kiểm soát hoạt động	230
5.3.2. Kiểm soát hệ thống thông tin	231
Tóm tắt Chương 5	234
Câu hỏi ôn tập Chương 5	234
Bài tập Chương 5	235
 Chương 6: BÁO CÁO KẾ TOÁN VÀ CÁC MÔ HÌNH HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN	 237
6.1. Hệ thống báo cáo kế toán	237
6.1.1. Khái quát về hệ thống báo cáo kế toán trong doanh nghiệp	237
6.1.2. Hệ thống báo cáo kế toán tài chính	244
6.1.3. Hệ thống báo cáo kế toán quản trị	250
6.2. Các mô hình hệ thống thông tin kế toán	257
6.2.1. Mô hình xử lý thủ công	257
6.2.2. Mô hình Flat - File	258
6.2.3. Mô hình Database	259
6.2.4. Mô hình REA	261
6.2.5. Mô hình hệ thống hoạch định nguồn lực doanh nghiệp (ERPS)	265

Tóm tắt Chương 6	268
Câu hỏi ôn tập Chương 6	269
Tài liệu tham khảo	270

GIÁO TRÌNH **HỆ THỐNG THÔNG TIN KẾ TOÁN**

Chịu trách nhiệm nội dung và xuất bản:

Giám đốc - Tổng Biên tập
ĐỖ VĂN CHIẾN

Biên tập và sửa bản in:

VƯƠNG NGỌC LAM

Trình bày:

Bìa: **ĐỨC TRUNG**

Ruột: **TRẦN KIÊN**

ĐỐI TÁC LIÊN KẾT:

Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội
Địa chỉ: Phường Minh Khai, Quận Bắc Từ Liêm, TP. Hà Nội

-
- In 3.000 cuốn, khổ 16 × 24 cm, tại Công ty Cổ phần Khoa học và Công nghệ Hoàng Quốc Việt, Địa chỉ: Số 18 Hoàng Quốc Việt, Cầu Giấy, Hà Nội.
 - Đăng ký xuất bản: 3009-2020/CXBIPH/11-20/TK do CXBIPH cấp ngày 31/7/2020.
 - QĐXB số 221/QĐ-NXBTK ngày 30/10/2020 của Giám đốc - Tổng Biên tập NXB Thống kê.
 - In xong và nộp lưu chiểu Quý IV năm 2020.
 - ISBN: 978-604-75-1633-9